4

O‘ZBEKISTON RESPUBLIKASI
OLIY TA’LIM, FAN VA INNOVATSIYALAR VAZIRLIGI

SAMARQAND DAVLAT VETERINARIYA MEDITSINASI, CHORVACHILIK VA BIOTEXNOLOGIYALAR UNIVERSITETI

Ro‘yxatga olindi:
№ BD-60410100 – 1.16
“24” 08 2024-yil

“TASDIQLAYMAN”
O‘quv ishlari bo‘yicha prorektor
q.x.f.d., professor
_________ Elmurodov A.A.
“__” 08 2024

DEVONXONA

BIZNES SAMARADORLIGINI BOSHQARISH ISHCHI O‘QUV DASTURI (SILLABUSI)

(Sirtqi ta’lim 4-bosqich talabalari uchun)

Bilim sohasi:	400000	-	Biznes, boshqaruv va huquq
Ta’lim sohasi:	410000	-	Biznes va boshqaruv
Ta’lim yo‘nalishi:	60410100	-	Buxgalteriya hisobi va audit (qishloq xo‘jaligida)

Samarqand – 2024

Fanning ishchi o'quv dasturi (sillabusi) 202_ yilda tasdiqlangan o'quv reja va fan dasturiga muvofiq ishlab chiqildi.

Tuzuvchilar:

Salamov I.S. – SamDVMCHBU "Iqtisodiyot va buxgalteriya hisobi" kafedrasi dotsenti, iqtisodiyot fanlari nomzodi

Xamdamova N.A.– SamDVMCHBU "Iqtisodiyot va buxgalteriya hisobi" kafedrasi assistenti

Taqrizchilar:

1. Mirzayev K.J. - Samarqand iqtisodiyot va servis instituti "Raqamli iqtisodiyot" kafedrasi mudiri, i.f.d., professor

2. Pardayeva O.M. - TDIU Samarqand filiali "Yashil iqtisodiyot va barqaror biznes" kafedrasi mudiri, dotsent

Fanning ishchi o'quv dasturi "Iqtisodiyot va buxgalteriya hisobi" kafedrasining 202 -yil "____" ________dagi "____"__-son yig'ilishida muhokamadan o'tgan va fakultet Kengashida muhokama qilish uchun tavsiya etilgan.

Kafedra mudiri: ________________ **Eshmuradov U.T.**

Fanning ishchi o'quv dasturi "Iqtisodiyot" fakulteti Kengashida muhokama etilgan va foydalanishga tavsiya qilingan (202 -yil _____ _________dagi ____ -sonli bayonnoma).

Fakultet kengashi raisi: ________________ **Alikulov A.I.**

Kelishildi:

O'quv-uslubiy boshqarma boshlig'i, professor v.b. ________ **Ro'ziqulov R.F.**

8.Margaret J.Mkfxon, Anton M.Kofranek. Vincent E.Ubatzky.Plant scince New York, 2011.
9.Chandrasekaran B., Annadurai K., Samasundaram E.A. textbook of Fgronomiy. New aje international (P) limited, publishers, Copyrighi, Ntw Delhi 2010.
10.David Stokes and Nick Wilson. SMALL BUSINESS MANAGEMENT AND ENTREPRENEURSHIP STOKES WILSON (Upravleniye malım biznesom i predprinimatelstvo) SIXTH EDITION Prented in China by RR Donnelley Print Number: 07 Print Year: 2015

Axborot manbaalari

11.www.lex.uz – O'zbekiston Respublikasi Adliya vazirligi portali
12.www.imv.uz – O'zbekiston Respublikasi iqtisodiyot va moliya vazirligi sayti
13.www.norma.uz – axborot-huquqiy portal
14. www.stat.uz.
15.www. ziyo.net.uz.

VIII. Baholash

Talabalarning fanlarni o'zlashtirishi 5 ballik tizimda baholanadi.

5 (a'lo) baho:
Xulosa va qaror qabul qilish;
Ijodiy fikrlay olish;
Mustaqil mushohada yurita olish;
Olgan bilimlarini amalda qo'llay olish;
Mohiyatini tushunish;
Bilish, aytib berish;
Tasavvurga yega bo'lish;

4 (yaxshi) baho:
Mustaqil mushohada yurita olish;
Olgan bilimlarini amalda qo'llay olish;
Mohiyatini tushunish;
Bilish, aytib berish;
Tasavvurga yega bo'lish;

3 (qoniqarli) baho;
Mohiyatini tushunish;
Bilish, aytib berish;
Tasavvurga yega bo'lish;

2 (qoniqarsiz) baho:
Dasturni o'zlashtirmaganlik;
Fanning mohiyatini bilmaslik;
Aniq tasavvurga yega bo'lmaslik;
Mustaqil fikrlay olmaslik.

Fan Sillabusi
Samarqand davlat veterinariya meditsinasi, chorvachilik va biotexnologiyalar universiteti

Fan to'g'risida ma'lumot
Fan shifri: BSBM 3408
Fan nomi: Biznes samaradorligini boshqarish
Semestr/yil: 7-semestr/2024-2025 o'quv yili
Kafedra: Iqtisodiyot va buxgalteriya hisobi
Soatlar/kreditlar: 8,0 ECTS (40 auditoriya soati, 200 soat mustaqil ta'lim)

Ma'ruza	Amaliy mashg'ulot	Mustaqil ta'lim	Jami
20	20	200	240

Fan bo'yicha mashg'ulotlarning joylashuvi:
Auditoriya vaqti: dars jadvaliga asosan
Talablar:
Fan uchun mas'ul kafedra: Iqtisodiyot va buxgalteriya hisobi
Instruktor to'g'risida ma'lumot
Kafedra joylashgan joyi: **SamDVMCHBU, 5-o'quv binosi, 521-xona**
Telefon: +99891-550-07-01; +99899-590-43-15 mobil
E-mail: ibrokhimsalamov@gmail.com
Ish vaqti: Uchrashuvga ko'ra

I.Fanni o'qitishdan maqsad– talabalarga biznes samaradorligini boshqarish, faol tadbirkorlik,ishbilarmonlik jarayonlarini mulkchilikning har xil turlari va shakllarida innavatsion texnika va texnologiyalar asosida olib borish, real biznes-rejani tuzish va natijada iqtisodiy samaradorlikga erishish imkoniyatlarini joriy etishning bozor iqtisodiyoti talablari darajasi acosida tadbirkorlik sohasida qaratilgan ishbilarmonlikni va biznesni boshqarishni joriy etishni tashkil etishdir.
II.Fanning vazifasi–talabalarga qishloq xujalik korxonalarida, jumladan klasterlarda mahsulotlarni uz vaqtida sifatini buzmagan holda yangi va qayta ishlangan holatda yetkazib berish natijasida biznes samaradorligini oshirish va bugungi kun talabi asosida biznes samaradorligini boshqarish fanininig mohiyati, quyilgan maqsadga erishish, infratuzilma sohasida " Buyurtma stol" lari faoliyatini takomillashtirish, haqiqiy talablarga javob beradigan biznes-rejani tuzishda,oxirgi 3-5 yillik iqtisodiy tahlil natijalariga asoslanib, uning asosi bo'lgan texnologik xaritani tuzish, suv tejovchi texnika va texnologiyalarni, ekologik dunyoqarashni ular ongiga sohada quyilgan talablarni huquqiy asoslarini singdirish, amaliy ko'nikmalarni hosil qilishdan iborat.

III. Fanni o'zlashtirish natijasida talaba:

Fan bo'yicha talabalarning bilim, ko'nikma va malakalariga quyidagi talablar qo'yiladi. ***Talaba:***

- -talabalarga bozor iqtisodiyoti sharoitida biznes samaradorligini boshqarish jarayonlarini modernizasiyalash, innovasion texnika va texnologiyalar bilan ta'minlash davrida biznesni tashkil etish va boshqarish;

- biznes samaradorligini boshqarish faoliyatini huquqiy davlat tomonidan qo'llab — quvvatlash, tadbirkorlikda,ishbilarmonlikda, biznesmenlikda ixtisoslashtirish, joylashtirish, integrasiyalashtirish;

-yer-suv resurslaridan, moddiy-texnika,jumlaan suvni tejovchi texnika va texnologiyalardan, mehnat resurslaridan samarali foyalanish, mehnatga haq to'lash va rag'batlantirishni talab darajasida tashkil etish *ko'nikmalariga yega bo'lishi;*

- chorvachilik va o'simlikchilik mahsulotlarini qayta ishlash sohasidagi faol tadbirkorlik jarayonlarini va kichik biznes hamda xususiy tadbirkorlikni, mulkchilikning xar xil turlari va shakllarida faoliyat ko'rsatayotgan subyektlarni biznes samaradorligini boshqarish, qishloq xo'jaligi tadbirkorligida xizmat-infratuzilma yo'nalishlarini (jumladan, buyutrma stollari ishini qaytadan tiklash va jahon andozalari talablari asosida tashkil etish: "Dala-uy", Dala-iste'molchi", "Magazin-uy", Dala-chorvachilik majmuasi va h.o.) tizimini *bilishi va ulardan amaliyotda foydalana olishi;*

-biznes-reja, innovasion loyihalarni boshqarish, tadbirkorlikda moliya, kredit munosabatlari, iqtisodiy samaradorlik, marketing va uni strategik rejalashtirish, ishlab chiqarishga xizmat ko'rsatishda biznes yo'nalishida mahsulot va tovarlarni iste'molchilarga yil davomida o'z vaqtida sifatli holatda yetkazish tizimini joriy etishni amalga oshirish, mahsulotlarni qayta ishlash, tashish,saqlash, realizasiya qilish, biznes samaradorligini boshqarishda menejment nazariyasi, qonunlari, tamoyillari, funksiyalari, etikasi, qarorlarini qabul qilish, xavf-xatarni va axborot texnologiyalarini aholi ish faoliyatida amaliyotga tadbiq etish ko'nikmasini hosil qilishdan iborat bo'lib, ushbu faoliyatlar *haqida tasavvurga yega bo'lishiga erishishdir;*

IV. O'qitish usullari:

Fanni o'qitish jarayonida zamonaviy uslublardan foydalanish, sohadagi muammolarni ta'limning ommaviy shakllari bilan bog'lab, talabalarning nazariy bilimlarini amaliy mashg'ulotlar orqali mustahkamlab borish lozim. O'quv materiallarini talabalar tomonidan unumli o'zlashtirish uchun ko'rgazmali qurollar o'qitishning texnik vositalari, qishloq xo'jalik, jumladan, chorva mahsulotlarini qayta ishlash sohasida tadbirkorlik faoliyatini o'rganayotgan korxonalardagi iqtisodiyotga oid hamda iqtisodiy tahlillar bo'yicha chop yetilgan ma'ruza matnlaridan keng foydalanish, talaba bilimini baholash tizimini joriy yetish. Ma'ruza mashg'ulotlarida ilg'or pedagogik texnologiyalar foydalaniladi.

"Biznes samaradorligini boshqarish" mavzusini loyihalashtirishda quyidagi asosiy konseptual yondoshuvlardan foydalaniladi:

Shaxsga yo'naltirilgan ta'lim.

Tizimli yondoshuv.

Faoliyatga yo'naltirilgan yondoshuv.

Dialogik yondoshuv.

Hamkorlikdagi ta'limni tashkil yetish.

Muammoli ta'lim.

	oshirishdagi o'rni va ahamiyati.	bo'yicha takliflarni elektron variantini tayyorlash		
23.	Tadbirkorlik, ishbilarmonlik va biznesmenlik tizimlari menejmentida farqlar va iqtisodiy samaradorlikga erishi imkoniyatlari	Adabiyotlardan ilmiy-amaliy tajribalardan foydalanib, tuproq unumdorligini oshirish bo'yicha tavsiya tayyorlash	yanvar 2025	8
24.	Biznes samaradorlini boshqarishda meva-sabzavotchilikga ixtisoslashtirilgan Agroklastrlarning o'rni	Meva-sabzavotchilikga ixtisoslashtirilgan Agroklastrning birini Biznes-reja loyihasini elektron variantini tayyorlash.	yanvar 2025	8
25.	Biznes samaradorlini boshqarishda mahsulot-tovarlar tannarxini kamaytirishning ilmiy-amaliy tavsiyalari	Ilmiy-amaliy tavsiyalar,mahalliy-xorijiy tajribalarga asoslanib, taqdimot tayyorlab topshirish	yanvar 2025	8
Jami soat:				**200**

Mustaqil o'zlashtirilgan mavzular bo'yicha talabalar tomonidan fanning xususiyatlarini hisobga olgan holda internet tarmoqlaridan foydalanib referat va uning taqdimoti, xorijiy tillardagi adabiyotlardan foydalanishi, keys-stadi, vaziyatli masalalar to'plami ishlab chiqishi tavsiya etiladi.

VII. Adabiyotlar

Asosiy adabiyotlar

1.Samatov G.A., Rustamova I.B., Sheripbayeva U.A., Chorvachilik iqtisodiyoti va menejmenti. Darslik –Toshkent: Cho'lpon nomidagi nashriyot-matba ijodiy uyi, 2012.
2.Yo'ldoshev N.K., Zoxidov G.Ye. Menejment. Darslik. –Toshkent: "O'zbekiston faylasuflar milliy jamiyati", 2018.

<u>Qo'shimcha adabiyotlar:</u>

2.O'zbekiston Respublikasining Konstitusiyasi. O'n ikkinchi chaqiriq, 1992-yil 8-dekabrda qabul qilingan. — T.: O'zbekiston, 1992.Yangi tahrirda 2023.
3.Mirziyoyev Sh.M. Birlashgan millatlar tashkiloti bosh assambleyasi 75-sessiyasida so'zlagan nutqini o'rganish va keng jamoatchilik o'rtasida targ'ib qilish. O'quv qo'llanma. –Toshkent: "Ma'naviyat" NMIU, 2021-yil. – 280 bet.
4.Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekistonda erkin va farovon yashaylik. –Toshkent: "Tasvir" nashriyot uyi, 2021-yil. – 52 bet.
5.Mirziyoyev Sh.M. Insonparvarlik, ezgulik va bunyodkorlik-milliy g'oyamizning poydevoridir. –Toshkent: "Tasvir" nashriyot uyi, 2021-yil. – 36 bet.
6.Mirziyoyev Sh.M. Yangi O'zbekiston taraqqiyot strategiyasi. –Toshkent: "O'zbekiston" nashriyoti, 2022-yil. – 416 bet.

Xorijiy adabiyotlar

7.Baykov Ye.A. Teoriya menedjmenta: Uchebnik. Teoreticheskiye osnovы menedjmenta. – Cankt-Peterburg: SPbGIKiT, 2017.

	ko'rsatkichlari va elementlari.	taqdimotni elektron tarzda tayyorlash		
15.	Biznes samaradorligini boshqarishda qishloq xo'jaligi tarmoqlarini intensivlashtirishning iqtisodiy asoslari.	Qonun,Qaror, Farmonlar va hayotiy misollar asosida kambag'allikni kamaytirish takliflarini misollar asotsia elektron variantini tayyorlash.	dekabr 2024	8
16.	Biznes samaradorligini boshqarishda menejment qonunlari, usullari, tamoyillari va asosiy funksiyalari.	Referat va taqimotning elektron variantini yozib, tayyorlash.	dekabr 2024	8
17.	Biznes samaradorligini boshqarishda menejment madaniyati	Adabiyotlardan tayyorlanib, hayotiy tajribalar asosida takliflarni elektron variantini tayyorlash.	yanvar 2025	8
18	Biznes samaradorligini boshqarishda qishloq xo'jaligi tadbirkorligida biznes-reja va uni tayyorlash.	Biznes-reja loyihasini elektron variantini tayyorlash tayyorlash.	yanvar 2025	8
19.	Biznes samaradorligini boshqarishda "Buyurtma stol" lari ishlarini tashkil etish va iqtisodiy samaradorlikga erishish imkoniyatlarini qo'llash.	Ilmiy-amaliy tavsiyalar,mahalliy-xorijiy tajribalarga asoslanib, taqdimot tayyorlab topshirish	yanvar 2025	8
20.	Biznes samaradorligini boshqarish jarayonida suv resurslaridan samarali foydalanish bo'yicha tejamkor texnika va texnologiyalar tizimini joriy etish imkoniyatlari. subyektlarida menejment axborotlari va kommunikatsiyasining o'rni.	Referatlar yozib, uni elektron variantini tayyorlash va takliflar kiritish.	yanvar 2025	8
21.	Biznes samaradorligini boshqarish jarayonida yer resurslaridan samarali foydalanish imkoniyatlari.	Referatni yozib, tayyorlash.	yanvar 2025	8
22.	Mahsulotlarni sublimatsiya qilish tarixi, tartibi, biznes samaradorligini	Sublimatsiya jarayonlarini tashkil etish va boshqarishda yoshlar bandligini ta'minlash	yanvar 2025	8

V. Fanning tarkibiy tuzilishi:

5.1."Biznes samaradorligini boshqarish" fanidan rejalashtirilgan ma'ruza mashg'ulotlarining kalendar tematik rejasi.

Ma'ruza mashg'ulotlarining:			
№	**mavzulari**	**rejasi**	**soat**
1-modul. Kirish. 1-Modul. Biznes samaradorligini boshqarish jarayonlarini umumiy metadologik asoslari, huquq,bandlik, biznes-reja.			
1.1.	1-Mavzu. " Biznes samaradorligini boshqarish " fanining predmeti, maqsadi, vazifalari va o'rganish usullari.	1.1. «Biznes samaradorligini boshqarish» fanining predmeti, maqsadi, vazifalari va o'rganish usullari. 1.2.Qishloq xo'jalik iqtisodiyotida agrar munosabatlarning o'ziga xos xususiyatlari. 1.3.Fanni o'rganish usullari: monografik,statistik, guruhlash, tajriba, iqtisodiy-matematik va boshqalar.	2
1.2.	2-Mavzu. Mahsulotlarni yetishtirish, qayta ishlash,sublimatsiya qilish, tashish,saqlash va sotish sohasidagi biznes faoliyatini huquqiy jihatdan tartibga solish. Klaster va kooperativlar o'rni va ahamiyati.	2.1.Respublikamiz qishloq xo'jaligi tarmoqlarida mahsulotlarni yetishtirish, tashish, sublimatsiya qilish, qayta ishlash,sotish sohasidagi tadbirkorlik faoliyatining huquqiy jihatdan tartibga solinishi. 2.2.Klasterlar va kooperativlarning rivojlanishida nazariy yondashuv va qarashlar. 2.3.Mamlakat qishloq xo'jalik mahsulotlarini eksport qilish sohasini rivojlanishida klaster va kooperativlarning o'rni va ahamiyatini aniqlash.	2
1.3.	3-Mavzu. Moddiy-texnika va suv resurslaridan samarali foydalanish bo'yicha tejamkor texnika va texnologiyalar tizimini joriy etish imkoniyatlari.	3.1.Moddiy-texnika va suv resurslaridan samarali foydalanish bo'yicha tushuncha hamda ularni qishloq xo'jaligida o'ziga xos xususiyatlari. 3.2.Chorvachilikda yem-xashak yetishtirish tarmog'idagi biznesning iqtisodiy samaradorligini oshirishdagi innovatsion texnika-texnologiyalarni keng ko'llashning ahamiyati. 3.3.Hozirgi bozor iqtisodi sharoitida tarmoqlarda suvni tejovchi innovatsion texnika va texnologiyalarni joriy etish.	2
2-modul. Mulkchilik turlari.			
2.1.	4-Mavzu. Mulkchilikning har xil turlari va shakllarida ishsiz aholini	4.1.Mulkchilikning har xil turlarini joriy etish hisobiga band bo'lmagan aholini ish bilan ta'minlash va hayot darajasini oshirishning ustuvor yo'nalishlarining mazmun-mohiyati.	2

	bandligining ta'minlash imkoniyatlari.	4.2.Mulkchilikning har xil turlari va shakllarida yosh yigit-qizlarni ish bilan bandligini ta'minlashda kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni rivojlantirishni rag'batlantirish. 4.3.Biznes samaradorligini boshqarishda kichik biznes va xususiy tadbirkorlikni yanada qo'llab-quvvatlash bo'yicha chora-tadbirlar va xizmatlar ko'rsatish sohasini yanada jadal rivojlantirish.	
3-modul. Respublikamizda Ishsizlik: sabablari, hususiyatlari, kamaytirish yo'llari, aholining turmush darajasi, daromadlari va uni davlat tomonidan tartibga solish.			
3.1.	5-Mavzu. Mehnatga haq to'lash tizimlarini tashkil etish.	5.1. Mehnatga haq to'lash tizimlari tushunchasi, mayorlash, ta'rif setkasi, razryadi va ularning tasnifi. 5.2.Asosiy va qo'shimcha ish haqi, uni biznes- rejalashtirish,qo'llash, rag'batlantirish. 5.3.Tadbirkor, ishbilarmon biznesmen uchun meg'natga haq to'lashning oddiy ishbay va oddiy vaqtbay, akkord, moddiy, rag'batlantiruvchi tizimlari va bilvosita usuli.	2
3.2.	6-Mavzu. Chorvachilikda biznes samaradorligi faoliyatini tashkil etish asoslari.	6.1.Chorvachilik tizimi. Iqtisodiy mustaqillik va oziq-ovqat xavfsizligini ta'minlashda chorva mahsulotlarini qayta ishlash sohasida tadbirkorlikni o'rni. 6.2.Hayvonlarning o'sishi va rivojlanishiga ta'sir etuvchi omillar. 6.3.Qoramolchilikni, Qo'ychilik va Yilqichilikni, Parrandachilikni va Asalarichilikni, Quyonchilik va baliqchilikni, Pillachilikni va boshqa tarmoqlar faoliyatini tashkil etishni boshqarish.	2
4-modul. Ishlab chiqarish xarajatlari.			
4.1	7-Mavzu. Ijtimoiy ishlab chiqarish xarajatlari va mahsulot tannarxi	7.1.Mahsulot va tovar tannarxini pasaytirishning imkoniyatlari va omillari. 7.2.Moddiy ishlab chiqarish jarayonida jonli va moddiylashgan mehnatlar sarfi. O'zgaruvchan va o'zgarmas xarajatlar. 7.3.Ijtimoiy ishlab chiqarish xarajatlarini aniqlash. To'g'ri va noto'g'ri xarajatlar.Bevosita va bilvosita xarajatlar tarkibi. Mahsulot va tovarlar tannarxini kamaytirish imkoniyatlari.	2
4.2	8-Mavzu. O'simlikshunoslik	8.1.O'simlikshunoslik mahsulotlarini saqlash, qayta ishlash va sotish tizimini	2

6.	Respublikamizda ishsizlik: sabablari, hususiyatlari va kamaytirish yo‘llari.	1000 ta ish turi bo‘yicha ro‘yxatni elektron variantini tayyorlash	oktabr 2024	8
7.	Aholining turmush darajasi, daromadlari va uni davlat tomonidan tartibga solish imkoniyatlari.	Adabiyot,hisobotlaran va matbuot materiallaridan foydalanib bir xo‘jalik misolida mehnatga haq tulashni yaxshilash buyicha dasturning elektron variantini tayyorlash.	oktabr 2024	8
8.	Mehnatga haq to‘lashda uni ko‘paytirish tizimlarini tashkil etish va uning manbalarini aniqlash.	Mahalliy va xorij tajribalari misolida taqdimot tayyorlash.	oktabr 2024	8
9.	Personal va inson resurslarini boshqarish	Mahalliy va xorij tajribalar misolida referatni elektron variantini tayyorlash.	noyabr 2024	8
10.	Ijtimoiy ishlab chiqarish xarajatlari va mahsulot tannarxi.	Taqdimotni elektron variantini tayyorlash.	noyabr 2024	8
11.	Biznes samaradorligi faoliyatini tashkil etish asoslari. Qoramolchilikni, Qo‘ychilik va Yilqichilikni, Parrandachilikni va Asalarichilikni, Quyonchilik va baliqchilikni, Pillachilikni va boshqa noyob tarmoqlar faoliyatini tashkil etishni boshqarish.	Adabiyotlardan, internet materiallaridan va hisobotlaran foydalanib referat va taqdimot tayyorlash.	noyabr 2024	8
12.	Chorvachilik tarmoqlarida tadbirkorlik-biznes subyektlarida mahsulotlarni ishlab chiqarishni biznes-rejalashtirish.	Fermer xo‘jaligining oxirgi 3 yillik hisobotlari asosida biznes-rejaning elektron loyihasini tayyorlash	noyabr 2024	8
13.	O‘simlikshunoslik tarmoqlarida tadbirkorlik-biznes subyektlarida mahsulotlarni ishlab chiqarishni biznes-rejalashtirish.	Fermer xo‘jaligining oxirgi 3 yillik hisobotlari asosida biznes-rejaning moliyaviy bo‘limi elektron loyihasini tayyorlash	dekabr 2024	8
14.	Biznes samaradorligini boshqarishda iqtisodiy samaradorlik kategoriyalari,	Adabiyotlardan,ilmiy-amaliy tajribalardan o‘rganib “Dala-chorva majmuasi” tuzilmasiga asoslangan	dekabr 2024	8

	usullari,tamoyillari, asosiy funksiyalari va korporativ, klaster hamda kooperativlar, fermer, dehqon xo'jaliklari misolida.	tushuntirish bering: biznes-rejalashtirish, tashkil etish, muvofiqlashtirish, tartibga solish va nazorat funksiyasi. 10.3.Singapur mamlakatining sobiq bosh vaziri Li Kuan Yu ning boshqaruv tajribasi.	
		Jami soat:	**20**

Amaliy mashg'ulotlar multimedia qurilmalari bilan jihozlangan auditoriyada bir akademik guruhga bir professor-o'qtuvchi tomonidan o'tkazilishi lozim. Mashg'ulotlar faol va interfaktiv usullar yordamida o'tilishi, mos ravishda munosib pedagogik va axborot texnologiyalar qo'llanilishi maqsadga muvofik.

VI. "BIZNES SAMARADORLIGINI BOSHQARISH" fanidan rejalashtirilgan talabalar mustaqil ta'limining kalendar tematik rejasi

№	Mustaqil ta'lim mavzulari	Amalga oshirish mexanizmi	Bajarish muddati	Hajmi (soatda)
1.	"Biznes samaradorligini boshqarish" fanining predmeti, maqsadi, vazifalari va o'rganish usullari.	Referatni yozib, tayyorlash.	sentabr 2024	8
2.	Mahsulotlarni yetishtirish, qayta ishlash,sublimatsiya qilish, tashish,saqlash va sotish sohasidagi biznes faoliyatini huquqiy jihatdan tartibga solish. Klaster va kooperativlar o'rni va ahamiyati.	Bandlikni ta'minlash bo'yicha takliflarni elektron variantini tayyorlash	sentabr 2024	8
3.	Moddiy-texnika resurslaridan tadbirkorlik menejmentida va marketingida iqtisodiy samaradorlikga erishish imkoniyatlari.	Adabiyotlardan ilmiy-amaliy tajribalardan foydalanib, tuproq unumdorligini oshirish bo'yicha tavsiya tayyorlash	sentabr 2024	8
4.	Biznes samaradorligini boshqarishda mehnatga yaroqli aholini ish bilan bandligi nazariyalari va ularni amalga oshirish imkoniyatlari.	Adabiyotlardan foydalanib, referat va tannarxni kamaytirish bo'yicha takliflarni elektron variantini tayyorlab topshirish	sentabr 2024	8
5.	Mulkchilikning har xil turlari va shakllarida ishsiz aholini bandligini ta'minlash imkoniyatlari.	Adabiyotlardan foydalanib misollar asosida takliflar tayyorlash	oktabr 2024	8

	tarmoqlarida tadbirkorlik-biznes subyektlarida mahsulotlarni ishlab chiqarishni biznes-rejalashtirish.	boshqarishning ahamiyati va mazmuni. 8.2.Foyda va foydalilik (rentabellik) darajasi tushunchasi. 8.3.Mahsulotning iqtisodiy samaradorligi ko'rsatkichlari va ularni tahlil qilish.	
4.3	9-Mavzu.Biznes samaradorligini boshqarishda iqtisodiy samaradorlik kategoriyalari, ko'rsatkichlari, elementlari.	9.1.Iqtisodiy samaradorlik kategoriyalari haqida umumiy tushuncha. 9.2.Biznes samaradorligini boshqarish kategoriyalari. 9.3.Korxona faoliyatining iqtisodiy samaradorligi tahlili.	2
4.4	10-Mavzu. Biznes samaradorligini boshqarishda menejment qonunlari, usullari,tamoyillari va asosiy funksiyalari.	10.1.Tabiat,Umumiy falsafiy, Iqtisodiy va Menejment qonunlari. 10.2.Menejment mexanizmi va unda boshqaruv tashkiliy-ma'muriy, iqtisodiy va ijtimoiy-ruxiy, siyosiy, huquqiy, jadval va kibernetik usullari. 10.3.Menejmentning asosiy tamoyillari, funksiyalari va ularni qishloq xo'jaligi korxonalarida qo'llash.	2
		Jami soat:	**20**

5.2. "Biznes samaradorligini boshqarish" fanidan rejalashtirilgan amaliy mashg'ulotlarining kalendar tematik rejasi

Amaliy mashg'ulotlarning:			
№	**mavzulari**	**rejasi**	**soat**
1.	1-Mavzu."Biznes samaradorligini boshqarish" fanining predmeti, maqsadi, vazifalari va o'rganish usullari.	1.1.«Biznes samaradorligini boshqarish» fanining predmeti, maqsadi, vazifalari va o'rganish usullari. 1.2.Qishloq xo'jalik iqtisodiyotida agrar munosabatlarning o'ziga xos xususiyatlarini aytish. 1.3.Fanni o'rganish usullari: monografik,statistik, guruhlash, tajriba, iqtisodiy-matematik va boshqalar. 1.4.Samarqand viloyatining 2021, 2022 va 2023-yillar yakunlarining iqtisoiy tahlillarini taqqoslash	2
2.	2-Mavzu. Mahsulotlarini yetishtirish, qayta ishlash,sublimatsiya qilish, tashish,saqlash va sotish sohasidagi biznes faoliyatini huquqiy jihatdan tartibga solish. Klaster	2.1.Respublikamiz qishloq xo'jaligi tarmoqlarida mahsulotlarni yetishtirish, tashish, sublimatsiya qilish, qayta ishlash,sotish sohasidagi tadbirkorlik faoliyatining huquqiy jihatdan tartibga solinishi. 2.2.Klasterlar va kooperativlarning rivojlanishida amaliy yondashuv va qarashlar. 2.3.Klaster va kooperativlarning iqtisodiy mohiyati, tashkil bo'lish jarayonlarini o'rganish.	2

	va kooperativlarning o'rni va ahamiyati.	2.4. "Buyurtma stol"lari ishlarini tashkil etish va boshqarish.	
3.	3-Mavzu. Tadbirkorlik menejmenti va marketingida iqtisodiy samaradorlikga erishish jarayonida moddiy-texnika va suv resurslaridan samarali foydalanish bo'yicha tejamkor texnika va texnologiyalar tizimini joriy etish imkoniyatlari.	3.1.Moddiy-texnika va suv resurslaridan samarali foydalanish bo'yicha tushuncha hamda ularni qishloq xo'jaligida o'ziga xos xususiyatlari. 3.2.Chorvachilikda yem-xashak yetishtirish tarmog'idagi biznesning iqtisodiy samaradorligini oshirishdagi innovatsion texnika-texnologiyalarni keng ko'llashning ahamiyati. 3.3.Tabirkorlar tomonidan asosiy va aylanma vositalardan samarali foydalanish yo'nalishlari.Hozirgi bozor iqtisodi sharoitida tarmoqlarda suvni tejovchi innovatsion texnika va texnologiyalarni joriy etish. 3.4.Gidrogel moddasi bo'yicha loyiha tayrlash.	2
4.	4-Mavzu. Mulkchilikning har xil turlari va shakllarida ishsiz aholini bandligining ta'minlash imkoniyatlari.	5.1.Mulkchilikning har xil turlarini joriy etish hisobiga band bo'lmagan aholini ish bilan ta'minlash va hayot darajasini oshirishning ustuvor yo'nalishlarining mazmun-mohiyati. 5.2.Ishsiz aholini har xil turdagi va shakldagi mulkchilik subyektlariga ishgap joylashtirish dasturini tayyorlash. 5.3.Mehnat resurslarini xorijga yuborish dasturi. Mehnat resurslarini respublikadagi resurslar yetishmayotgan viloyat,tuman va boshqa xududlarga joylashtirish tartibi va uni amalga oshirish. 5.4.Har bir talaba o'z xududidagi mehnat resurslarini aniqlashi va ularni bandligini ta'minlash dastur loyihasini tayyolash.	2
5.	5-Mavzu. Mehnatga haq to'lash tizimlarini tashkil etish.	6.1.Mehnatga haq to'lash tizimlari tushunchasi, mayorlash, ta'rif setkasi, razryadi va ularning tasnifi. 6.2.Asosiy va qo'shimcha ish haqi, ishbay hamda vaqtbay tizimlarini qo'llash. 6.3.Mavzu bo'yicha 5 ta test savoli, har savolga 4 tadan javob tayyorlang, shulardan bittasi to'g'ri bo'lsin. 6.4.Tadbirkorlar,ishbilarmonlar va biznesmenlarga bir oylik ish haqini hisoblang.	2
6.	6-Mavzu. Ijtimoiy ishlab chiqarish xarajatlari va mahsulot tannarxini hisoblash.	7.1.Ishlab chiqarish xarajatlari tushunchasi va mahsulot tannarxi. 7.2.Ishlab chiqarish va to'liq tannarxni biznes-rejalashtirish va hisoblash yo'llari. 7.4.Bulung'ur tumanida yetishtirilgan va sotilgan mevalarni tannarxini aniqlash.	2

		7.4.Samarqand tumanida yetishtirilgan va sotilgan sabzavot mahsulotlari tannarxini aniqlash va uni kamaytirish imkoniyatlarini aniqlash.	
7.	7-Mavzu. Chorvachilik tarmoqlarida tadbirkorlik-biznes subyektlarida mahsulotlarni ishlab chiqarishni biznes-rejalashtirish.	8.1.Chorva mahsulotlarini qayta ishlash sohasidagi tadbirkorlik subyektlarida mahsulotlarni saqlash, qayta ishlash, sotish tizimini boshqarish. 8.2.Parrandachilik klasterlarida biznes-reja loyihasini tayyorlash. 8.3.Chorva mahsulotlarini qayta ishlash sohasidagi tadbirkorlik subyektlari strategiyasi, bir yillik va operativ biznes-rejalarini tuzishning maqsadi,vazifalari, ahamiyati va bir-biridan farqli jihatlari. 8.4.Go'sht yetishtirishga,saqlashga va sotishga ixtisoslashgan klasterlarda biznes-reja loyihasini tayyorlash.	2
8.	8-Mavzu. O'simlikshunoslik tarmoqlarida tadbirkorlik-biznes subyektlarida mahsulotlarni ishlab chiqarishni biznes-rejalashtirish.	9.1.O'simlikshunoslik mahsulotlarini saqlash, qayta ishlash va sotish tizimini boshqarishning ahamiyati va mazmuni. 9.2.O'simlikshunoslik tarmoqlari mahsulotlarini qayta ishlash sohasidagi tadbirkorlik subyektlarida saqlash va sotish tizimini boshqarish. 9.3.Sabzavotchilikda, paxtachilikda, g'allachilikda, mevachilik, polizchilikda ochiq va yopiq maydonlarning iqtisodiy samaradorligini anilash: Ishtixon tumani misolida mevachilik tarmog'ida tannarxni, foydani va foydalilik (rentabellik) darajasi tushunchasi va ularni aniqlash. 9.4.Limon yetishtirish bo'yicha biznes-reja loyihasini tuzish	2
9.	9-Mavzu.Biznes samaradorligini boshqarishda iqtisodiy samaradorlik kategoriyalari, ko'rsatkichlari, elementlari.	9.1.Iqtisodiy samaradorlik kategoriyalari haqida umumiy tushuncha. 9.2.Biznes samaradorligi ko'rsatkichlari: miqdor, sifat, mehnat unumdorligi, innavatsion texnika va texnologiya, baho, tannarx, foyda, rentabellik darajalariga ta'rif bering va misollar keltiring. 9.3.Tadbirkorlik, ishbilarmonlik, biznesmenlik tushunchalari va korxona faoliyatidagi o'rni. 10.4.Tannarxni, foydani, rentabellik darajasini aniqlash.	2
10.	10-Mavzu.Biznes samaradorligini boshqarishda menejment qonunlari,	10.1.Tabiat,Umumiy falsafiy, Iqtisodiy va Menejment qonunlari. 10.2.Boshqaruvning asosiy va qo'shimcha usullariga,tamoyillariga, funksiyalariga	2